

Muserrummeko ympäristön muutoksiin?

Mikkelin Akatemia 4.–5.1.2019

Huomisen huoli

[Trym Nilsen](#) on [Unsplash](#)

Jari Lyytimäki

Suomen ympäristökeskus

jari.lyytimaki@ymparisto.fi

 [@lyytimaki](https://twitter.com/lyytimaki)

2000-luvun megakertomus

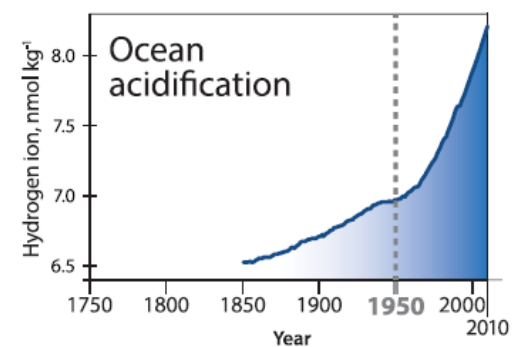
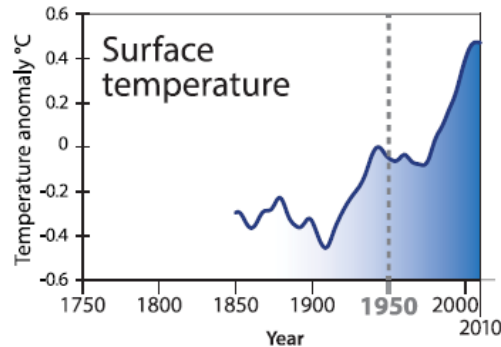
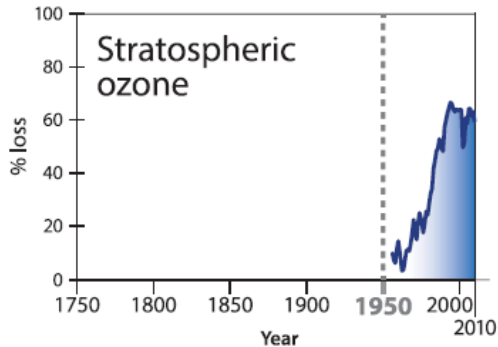
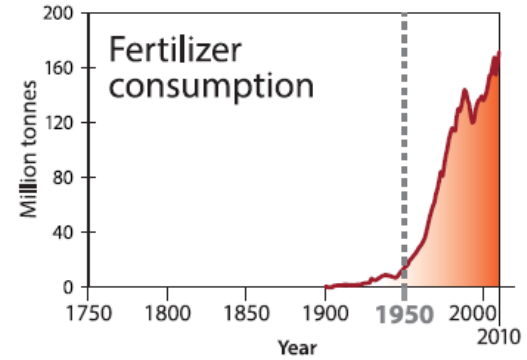
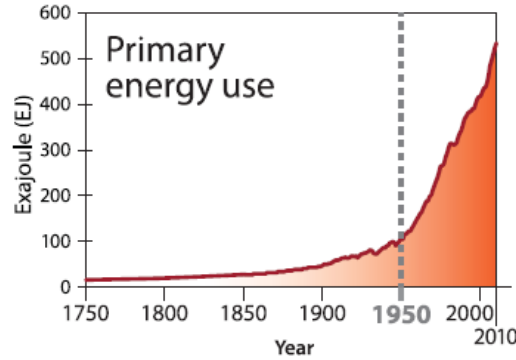
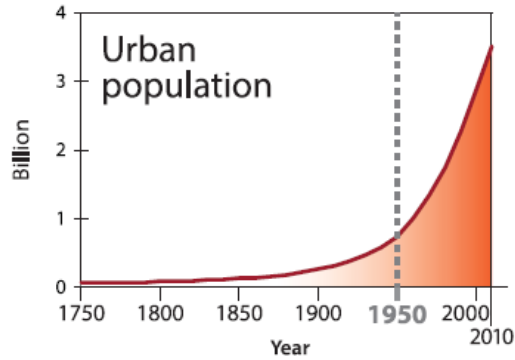
Ympäristöongelmat vyöryvät päällemme

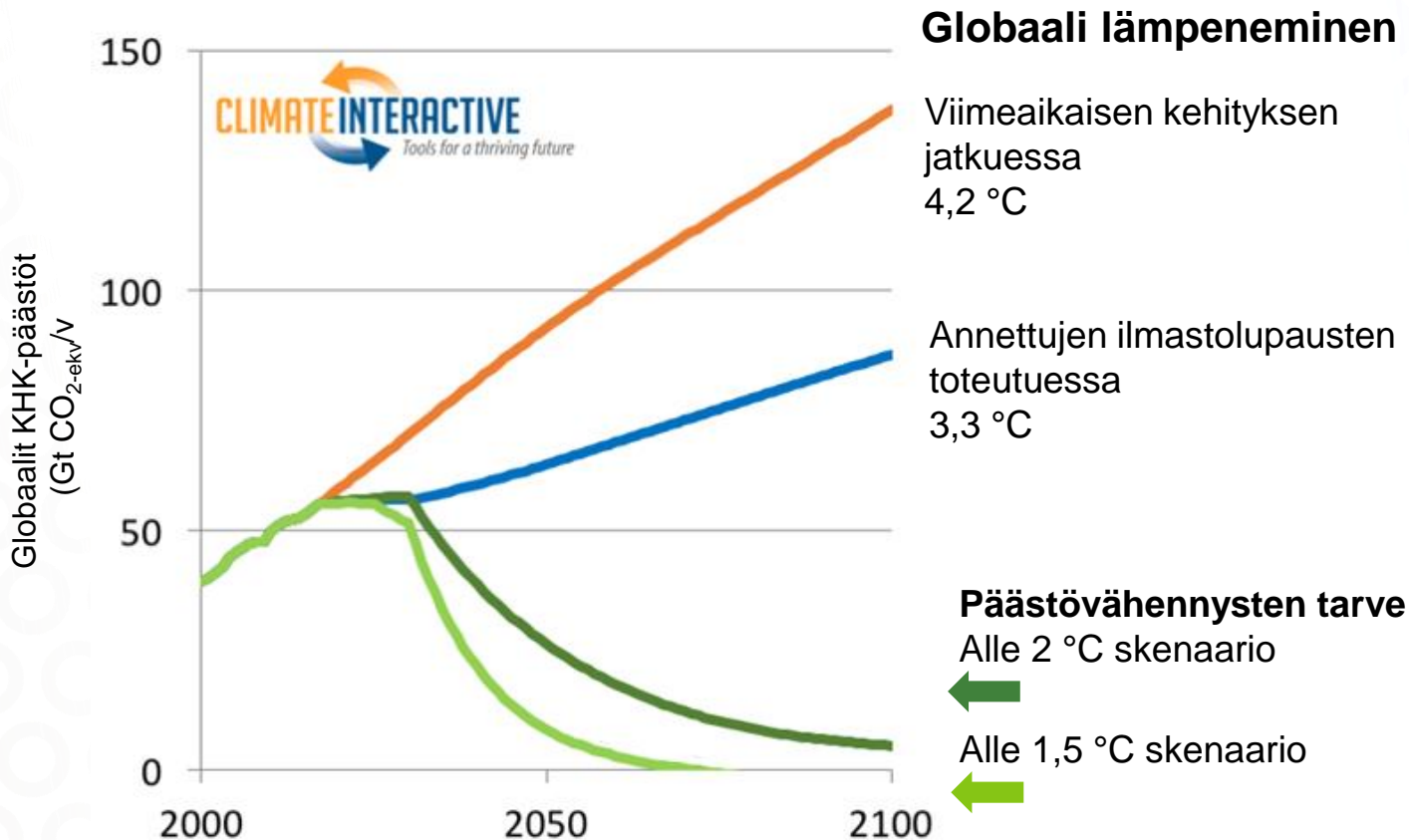
Photo: Hurricane Florence, ESA/NASA A. Gerst

” Tilanne on kriittinen. Viimeisten 40 vuoden aikana selkärankaisten villieläinten määrä on romahtanut. Suurin syy siihen on se, että me ihmiset olemme ajattelemattomuuttamme tai ahneuttamme vieneet niiltä elintilan. Käynnissä on ennennäkemätön ihmisen aiheuttama sukupuuttoaalto, joka uhkaa myös ruoan tuotantoa ja ihmisten terveyttä. ”

Antroposeeni ei ole pelkästään iloinen ihmisen aika

Ilmastonmuutoksen hillinnän näkymät

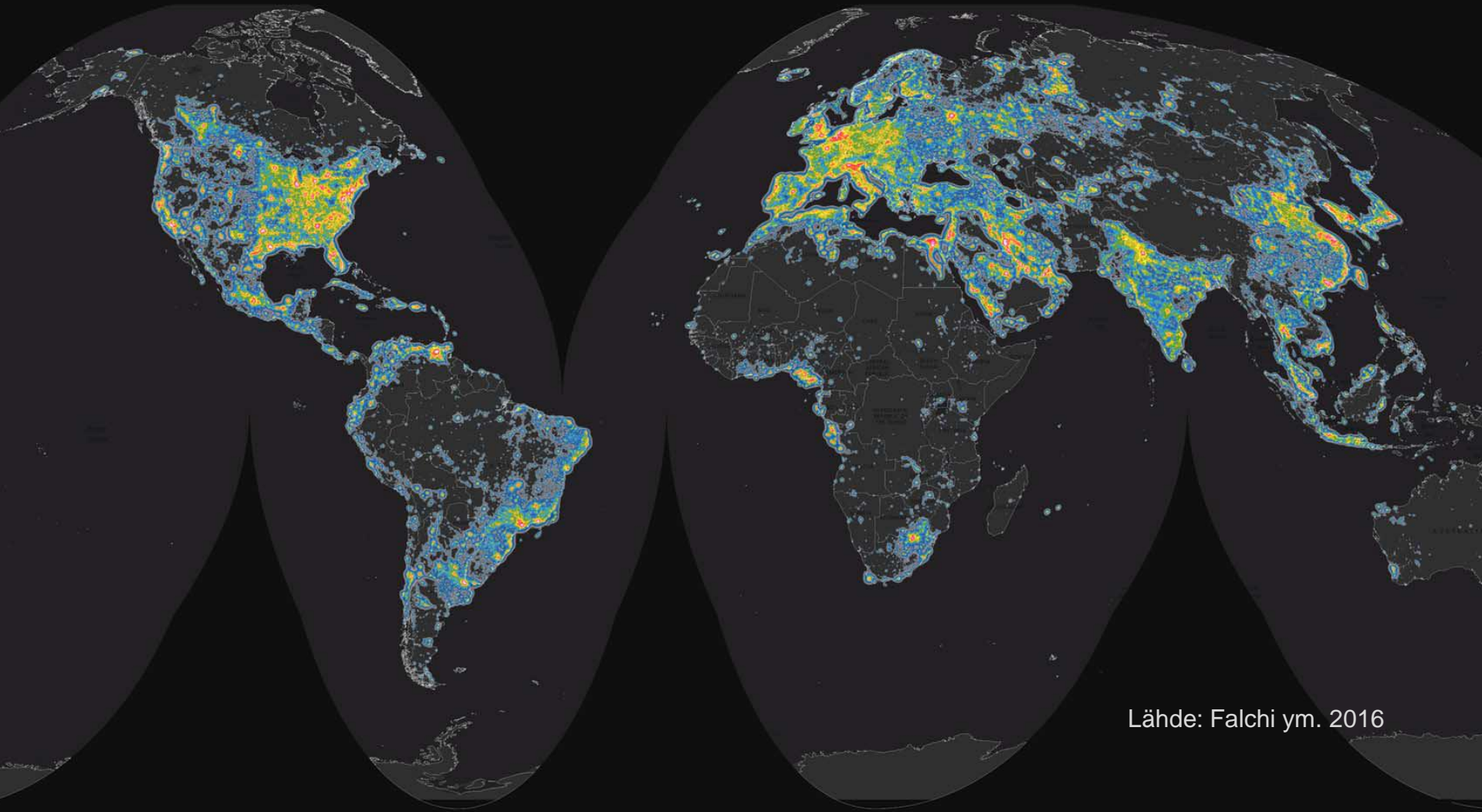

www.climateinteractive.org/programs/scoreboard/

Mitenkäs tässä nyt näin pääsi käymään?

- *Valistuksen* lupaus lisääntyvästä ymmärryksestä ja modernin *tieteen* ajatus luonnon hallinnasta murenemassa 2000-luvulla?

Lähde: Falchi ym. 2016

Planetaariset rajat: Suomalaisten hyvinvoinnin pohja on hatara

- Taloudellinen ja sosiaalinen hyvinvointimme perustuu suurelta osin **ekologiseen ulkoistukseen**

Suomen rajanylityksiä

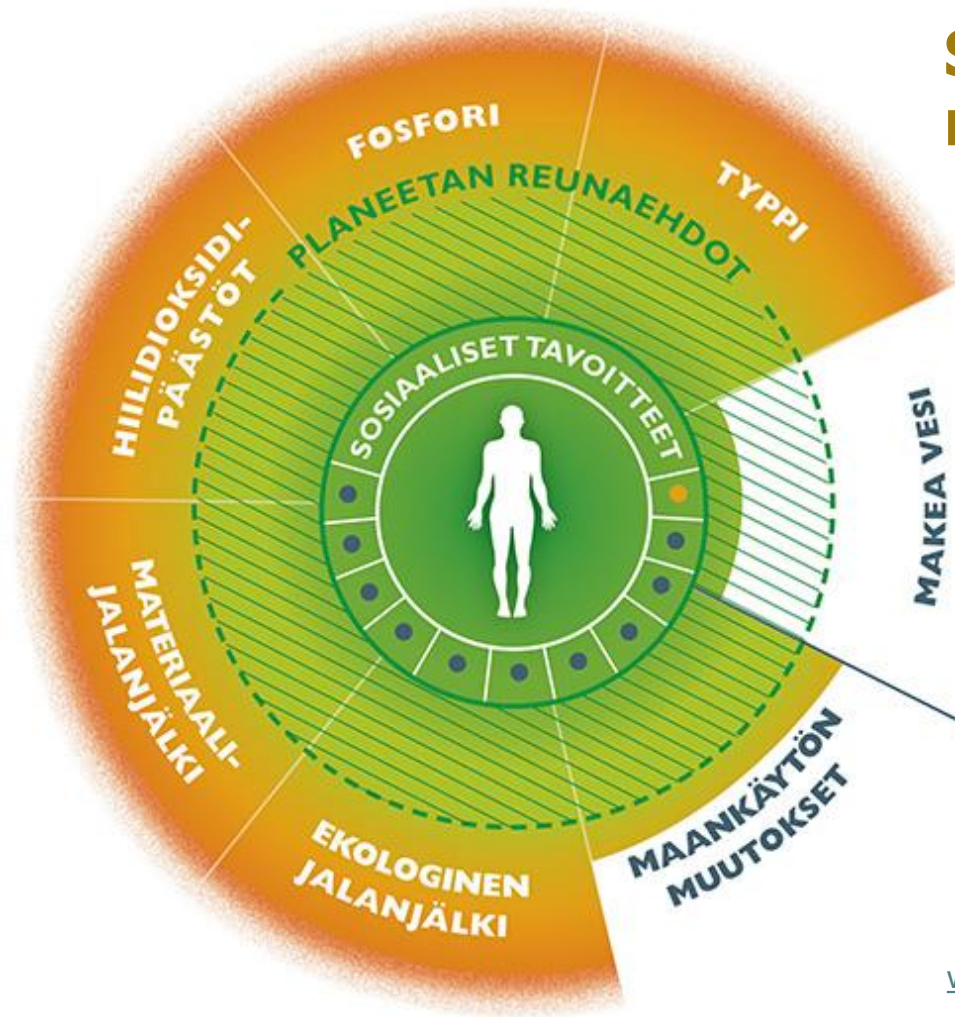
 Sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta

Sosiaaliset tavoitteet:

- Tyytyväisyys elämään
- Terveiden elinvuosien odote
- Yhteys sähköverkkoon
- Sanitaatio
- Toimeentulo
- Ravinto
- Koulutus
- Sosiaalinen tuki
- Demokratian laatu
- Tasa-arvo
- Työllisyys

Source: O'Neill ym. 2018³, © SYKE & SITRA

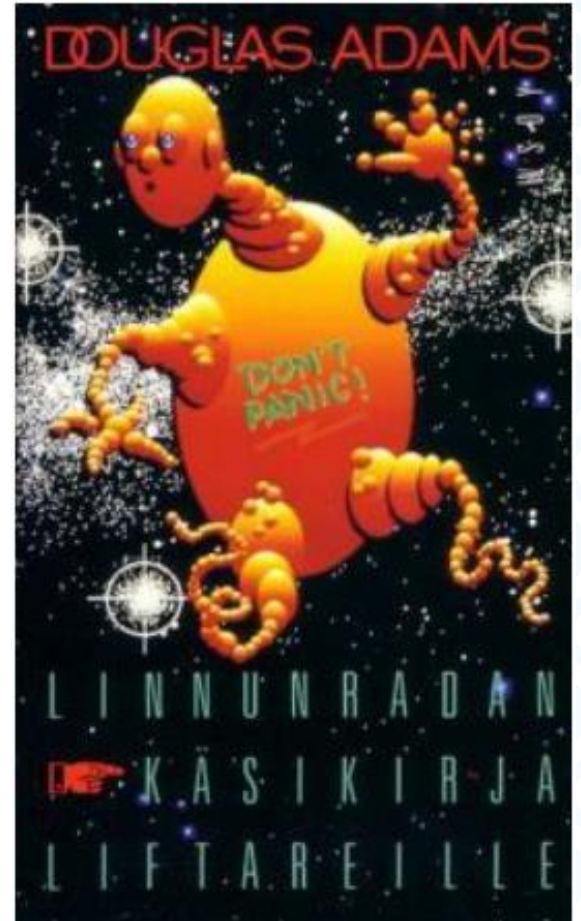
www.syke.fi/fi-FI/Suomi_ja_kestava_hyvinvointi

“Älä hätäile”

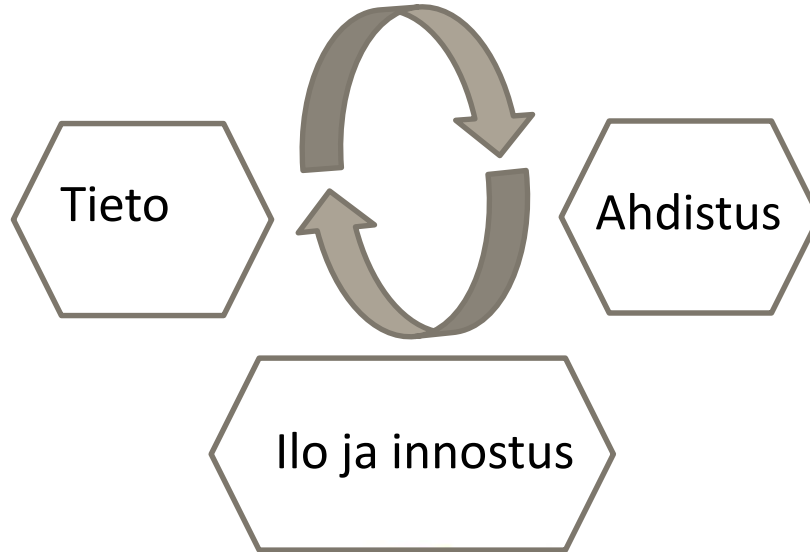
SYKE

Lääkkeitä löytyy, kunhan tauti otetaan todesta

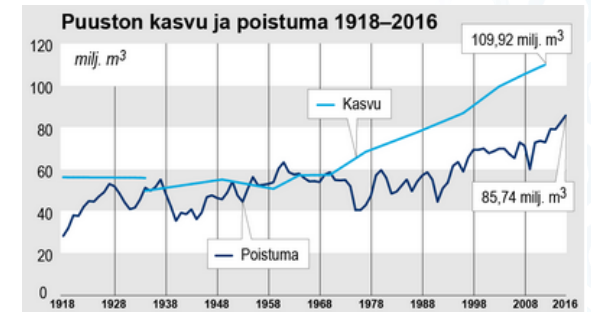
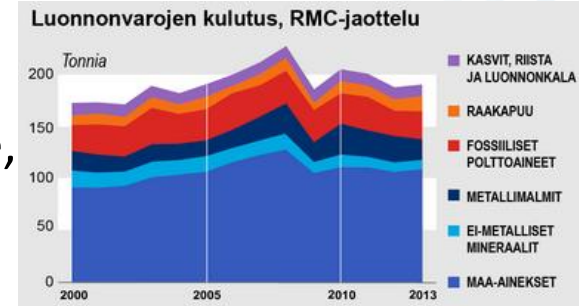

Ympäristöhuolen murtaajat

Tutkimustieto auttaa, mutta se ei ole ihmelääke

- Tutkimustieto on *aina* epävarmaa
- Ympäristöongelmat ovat monin tavoin viheliäisiä (wicked problem)
- Tiedon puute ei ole isoin este ympäristönsuojelulle, mutta lisätietoakin tarvitaan:
 - Ekologiset kynnyksarvot
 - Taloudelliset ulkoisvaikutukset
 - Ristivetoiset tavoitteet
- Seurantatietoa ympäristön muutoksista pitää kerätä sinnikkäästi!

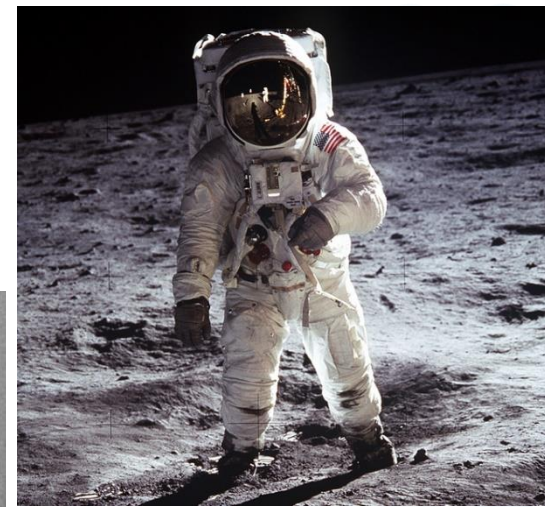
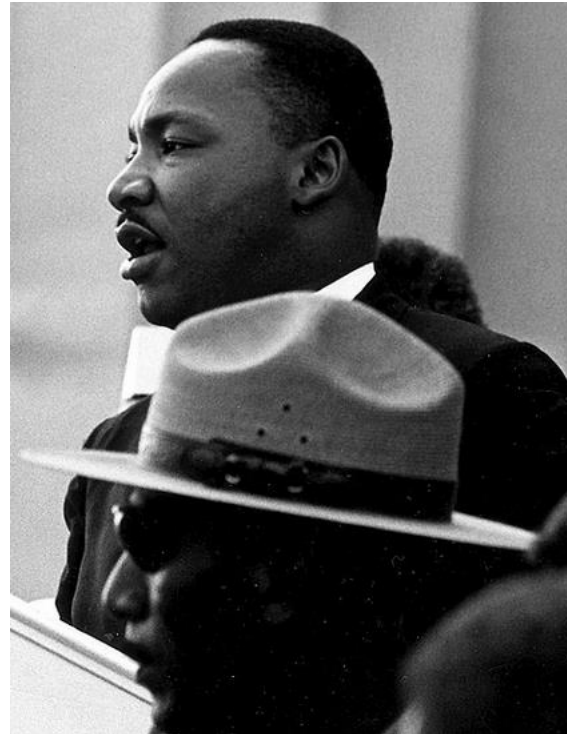
Ahdistuskin voi olla voimavara

- Ympäristöuutiset *ovat* usein ikäviä, mutta uutisointi myös ylikorostaa ikävyyttä
- Lamauttavat psykologiset ja sosiaaliset mekanismit – syyllistymiskilpi, hiljaisuuden spiraalit, organisoitu vastuuvapaus...
- **Ympäristöahdistus on myönteinen signaali**, häpeä voi motivoida toimintaan
- Yhteiskunnallisista lukkiutumista ja yksilöllisistä rutiineista irtautuminen vaatii ponnisteluja

Ilon ja innostuksen kautta parempaan ympäristöön

- Mistä löytyisi ympäristönsuojelun toteuttamiskelpoinen ”Mahdoton unelma”?

Lisätietoa ja kirjallisuutta

- Adams D. 2005/1979. Linnunradan käsikirja liftareille. WSOY, Helsinki.
- Falchi F. ym. (2016). The new world atlas of artificial night sky brightness. *Science Advances*
<https://doi.org/10.1126/sciadv.1600377>
- IPCC 2018. Global warming of 1.5 °C. Intergovernmental Panel on Climate Change. <https://www.ipcc.ch/>
- Lyytimäki J. 2009. Jälkeemme vedenpaisumus? Gaudeamus, Helsinki
- Lyytimäki J. 2018. Huumori ympäristönsuojelussa. SYKE, Helsinki. <http://hdl.handle.net/10138/234633>
- Massa I. & Ahonen S. 2006. Arkielämän ympäristöpolitiikka. Gaudeamus, Helsinki.
- O'Neill D.W. ym. 2018. A good life for all within planetary boundaries. *Nature Sustainability*
<https://doi.org/10.1038/s41893-018-0021-4>
- Pihkala P. 2017. Päin helvettiä? Ympäristöahdistus ja toivo. Kirjapaja, Helsinki.
- Steffen ym. 2015. The trajectory of the Anthropocene: The Great Acceleration. *Anthropocene Review*
<https://doi.org/10.1177/2053019614564785>

Kiitos!

Photo: [Trym Nilsen](#) on [Unsplash](#)

S Y K E